

Datum 2021-03-24 Diarienummer UN 2021/ 0173

Förvaltningsrätten i Stockholm
Avdelnings 33
115 76 STOCKHOLM

Yttrande i mål 4518-21; Ebba Engstrand m.fl. ./. utbildningsnämnden i Danderyds kommun

*Laglighetsprövning av utbildningsnämndens i Danderyds kommun beslut
den 3 februari 2021 (§ 1)*

Yrkande

Utbildningsnämnden i Danderyds kommun (Utbildningsnämnden) yrkar att överklagandena av utbildningsnämndens beslut den 3 februari 2021 ska avslås.

Utveckling av talan

De klagande har som grund för att beslutet ska upphävas åberopat att beslutet inte skulle ha tillkommit i laga ordning, det vill säga bryter mot formalia-regler¹, samtidigt som 13 kap. 8 § 4 kommunallagen har angetts som lagrum; Som överklagandet är utformat och utifrån att de klagande inledningsvis även anger att beslutet skulle strida mot i överklagandet angivna lagar och svenskt åtagande enligt internationella konventioner samt preciserar grunden till att Danderyds kommun bryter mot lagen, utgår Utbildningsnämnden från att den grund som avses är att beslutet skulle strida mot lag eller annan författning, inte att det ej skulle ha tillkommit i laga ordning (13 kap. 8 § 1 kommunallagen). I kompletteringen den 10 mars 2021, anføres visserligen att barnkonsekvensanalysen och andra beslutsunderlag är framtagen efter det sammanträde som ärendet först togs upp på men det är inte omständigheter som medför att beslutet inte skulle ha tillkommit i laga ordning.

Konventionsåtaganden som inte införlivats i svensk lagstiftning utgör inte lag eller annan författning enligt 13 kap. 8 § 4 kommunallagen

Tillträde till en konvention innebär inte automatiskt att konventionen utgör lag eller annan författning. För att en konvention som utgöra lag krävs att den inkorporeras eller transformeras. Sverige har ratificerat Förenta nationernas (FN) internationella konvention om rättigheter för personer med

---

¹ Prop. 2016/17:171 s.443

Datum 2021-03-24 Diarienummer UN 2021/ 0173

funktionsnedsättning men av vad Utbildningsnämnden noterar har den inte inkorporerats som svensk lag. I prop. 2008/09:28, s. 13, anges att den inte förutsätter några ändringar av svensk lag. Någon direkt transformering har således inte gjorts. Konventionen ska iakttas av lagstiftaren vid tillkomst eller ändring av lagstiftning men utgör inte i sig sådan lag eller annan författning som kan läggas till grund för att upphäva ett beslut som överklagas enligt 13 kap. kommunallagen. Det är en utgångspunkt att skollagstiftningen uppfyller de krav som konventionstillträdet ställer på Sverige.

Beslutet strider inte mot 1 kap 10 § skollagen eller artikel 3 i barnkonventionen²

Som bilaga 3 till Utbildningsnämndens³ beslutsunderlag finns en prövning av barnets bästa och en barnkonsekvensanalys. Av denna framgår att beslutet att bygga upp särskoleverksamheten kring Kevinge och Mörby är en långsiktig och hållbar lösning med barnets bästa i fokus.

Beslutet strider således inte mot 1 kap. 10 § skollagen eller artikel 3 i barnkonventionen. Det ligger utanför en laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen att pröva de bedömningar som Utbildningsnämndens beslut vilar på.

Artikel 6 i barnkonventionen

Att barnkonventionen har fått status som lag, vid sidan av att vara konventionsrättsligt bindande för staten Sverige, innebär inte att domstolarna i en laglighetsprövning fått en behörighet att göra materiella prövningar av en kommuns bedömning av vad som i olika beslut främjar barnets utveckling (artikel 6). Det skulle strida mot den i 1 kap. 1 § andra stycket och 14 kap. 2 § regeringsformen fastlagda kommunala självstyrelsen. Domstolen kan inte i mål om laglighetsprövning ompröva Utbildningsnämndens bedömning av vad som främjar barns utveckling. Barnkonventionen ger inte direkta rättigheter där en kommuns beslut som huvudman för en verksamhet prövas med laglighetsprövning.

Av förarbetena⁴ till lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter följer att inkorporeringen handlar om att tolka den svenska lagstiftningen fördragskonformt. Regeringen bedömde utifrån detta att den nya lagen fick anses ha en begränsad påverkan på den kommunala självstyrelsen. En tolkning av inkorporeringen som innebär att en domstol kan ompröva Utbildningsnämndens bedömningar, skulle ha haft en stor påverkan på den kommunala självstyrelsen. Inkorporeringen är således inte avsedd att utvidga ramarna för laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen.

---

² Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

³ Bildningsförvaltningen tjänsteutlåtande med bilagor

⁴ Prop. 2017/18:186 s. 113

Datum 2021-03-24 Diarienummer UN 2021/ 0173

Domstolen har inte något utrymme för att ompröva Utbildningsnämndens bedömning.

Vidare har Regeringskansliet i Ds 2019:23, ”Vägledning vid tolkning och tillämpning av FN:s konvention om barnets rättigheter” beskrivit de effekter det har att Barnkonventionen är lag på följande sätt (sidan 65).

”När barnkonventionen får status av svensk lag kan det uppdagas att det finns bestämmelser i konventionen som är så entydiga att de kan användas direkt antingen ensamma som grund för en viss rättstillämpning (genom att en inhemsk bestämmelse ”fylls ut” med en ytterligare bestämmelse i barnkonventionen) eller som grund för att pröva om den inhemska bestämmelsen strider mot barnkonventionen. Det finns dock bestämmelser som inte är av sådan karaktär att de direkt och självständigt grundar rättigheter och därför inte kan användas som ”utfyllnad” eller i en prövning av om den inhemska bestämmelsen är i konflikt med barnkonventionen.”

Utbildningsnämnden har inom det kommunala självstyret och sin funktion som huvudman för det kommunala skolväsendet gjort en samlad bedömning av på vilket sätt särskolan ska organiseras för att ge eleverna en skolgång som uppfyller kraven i skollagstiftningen. Denna samlade bedömning kan inte prövas utifrån barnkonventionen i en laglighetsprövning.

Det saknas således grund att upphäva beslutet med stöd av 13 kap. 8 § första stycket 4 kommunallagen utifrån vad de klagande anför om artikel 6 i Barnkonventionen.

Artikel 12 i barnkonventionen

Utöver vad som har anförts ovan om möjligheten att i en laglighetsprövning pröva materiella bedömningar i förhållande till barnkonventionen och konventionens utfyllande funktion, får Utbildningsnämnden påpeka följande. Artikel 12.1 omfattar inte att det enskilda barnet, själv eller genom företrädare, ska yttra sig om hur skolans huvudman organiserar skolverksamheten på den övergripande nivå som det överklagade beslutet innebär. Artikel 12.2 avser domstolsförfaranden eller andra administrativa förfaranden som rör ett barn. Det överklagade beslutet är inte ett sådant förfarande som avses i artikel 12.2.

Artikel 2 i barnkonventionen

Som klagomålet får förstås menar de klagande att beslutet strider mot artikel 2 i barnkonventionen genom att Utbildningsnämnden skulle bryta mot artikel 3, 6 eller 12 i beslutet. Eftersom rätten inte kan pröva skäligheten i Utbildningsnämndens bedömningar enligt 1 kap. 10 § skollagen/artikel 3 barnkonventionen och artiklarna 6 och 12.1 i barnkonventionen inte har den innebörd att de kan läggas till grund för en laglighetsprövning av ett beslut om hur Utbildningsnämnden som huvudman enligt skollagen organiserar sin

Datum

2021-03-24

Diarienummer

UN 2021/ 0173

verksamhet, kan beslutet inte upphävas som stridande mot artikel 2 i barnkonventionen. Artikel 12.2 är inte tillämplig.

Ingen annan grund för upphävande av beslutet föreligger

Vad de klagande i övrigt anför saknar betydelse för prövningen av om det överklagade beslutet strider mot lag eller inte har tillkommit på ett lagligt sätt. Utbildningsnämnden får dock tillrättalägga följande felaktigheter.

Information har skickats till samtliga vårdnadshavare, se bilaga 1, med möjlighet att yttra sig över den. Ingen har dock gjort det. Det hölls ett föräldramöte den 14 december 2020 där såväl förtroendevalda som tjänstemän deltog. Företrädare för eleverna har således getts möjlighet att yttra sig.

Klagandens komplettering den 10 mars 2021, rubriken ”bilaga 2”: De fackliga organisationerna har inte uttalat någon kritik mot beslutet.

Handskrivnen markering ”Fel!” på sidan 5 i klagandens bilaga 4: Lokalen Vasaborg, vid Vasaskolan, är inte anpassad för skolverksamhet. Lokalen är inte heller handikappanpassad utöver att det finns en handikapptoilet. Rullstolsburna elever kan bara vistas på nedre botten och inte ta del av rummen på övre våningen då hiss saknas.

Klagandens argumentation i klagandens bilaga 6, sidan 11, som inleds med 7 ”Särskild undervisningsgrupp” hänvisar till lagstiftning som upphört att gälla och som saknar materiella motsvarighet i nu gällande skolförordning.

Danderyd dag som ovan

Monica Renstig
Utbildningsnämndens ordförande

Kent Henningsson
Bildningsdirektör

Bilaga 1 Information till vårdnadshavarna